

Bestemmelsen i § 7 giver mulighed for, at også andre sagsområder end de, der er nævnt i bilaget, kan overgå til hjemmestyret. Overførslen kan kun ske efter aftale mellem regeringen og hjemmestyret, og skal ske ved lov. Afgørelsen af, hvilke sagsområder der skal overgå til hjemmestyret, skal træffes såvel ud fra hensynet til, at hjemmestyret får en udstrakt indflydelse på områder, der særligt berører grønlandske forhold, som ud fra hensynet til rigsheden.

Som det fremgår af foranstående, hidrører landstingets kompetence til at udstede generelle retsfor skrifter efter § 4 fra hjemmestyreløven, medens kompetencen til udstedelse af generelle retsfor skrifter efter § 5 hidrører fra konkrete bemyndigelseslove. På sagsområder, der er overgået til hjemmestyret efter § 4, ligger bevillingsmyndigheden hos hjemmestyret, medens bevillingsmyndigheden på sagsområder, der er overgået efter § 5, ligger hos folketingsrådet. Ministeren har på sagsområder, der er overgået efter § 5, et ansvar for, at hjemmestyret overholder de rammer, der er fastsat i den konkrete bemyndigelseslovgivning, hvorimod et sådant ministeransvar ikke opstår på sagsområder, der er overgået til hjemmestyret efter § 4.

Det må af hensyn til disse forskelle mellem for skrifter, der udstedes efter henholdsvis § 4 og § 5, samt af hensyn til princippet om, at lovgivningsmagt og bevillingsmyndighed ikke bør adskilles, anses for hensigtsmæssigt, at der anvendes forskellige benævnelser for de to typer af for skrifter. Det foreslås derfor, at for skrifter, der udstedes efter § 4, benævnes landstingslove, medens for skrifter, der udstedes efter § 5, foreslås benævnt landstingsfor ordninger.

Til § 6

I overensstemmelse med princippet i grundlovens § 22 foreslås det i stk. 1, at vedtagne forslag til landstingslove og landstingsforordninger for at være gyldige skal stadfæstes af landsstyrets formand og bekendtgøres efter bestemmelser, der fastsættes af hjemmestyret. Landsstyrets formand har pligt til at foretage stadfæstelse af forslagene inden for den frist, landstinget fastsætter for stadfæstelsen.

Da der i ganske enkeltstående tilfælde vil kunne være behov for, at et forslag genforhandles i landstinget inden ikraftsættelsen, f. eks. hvis forslaget måtte være vedtaget på et utilstrækkeligt grundlag, foreslås det i stk. 2, at landsstyret inden for en frist

22 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

af 8 dage kan beslutte, at stadfæstelsen skal udsættes, indtil forslaget er vedtaget uændret af landstinget i den efterfølgende samling.

Til § 8

Bestemmelsen i stk. 1 har karakter af en politisk principerklæring og kan af den grund næppe gøres til genstand for en egentlig juridisk fortolkning.

Til grund for bestemmelsen ligger en anerkendelse af, at den fastboende befolkning i Grønland har grundlæggende rettigheder vedrørende de naturgivne ressourcer, hvilket navnlig fører til en formulering af visse politisk-moralske krav, som bør respekteres. Disse krav udspringer især af en følelsesmæssig samhørighed mellem en befolkning og det land, den har beboet gennem hundreder af år. Denne samhørighed fører naturligt til et krav om visse rettigheder, som ikke dækkes af den traditionelle juridiske sprogbrug.

De rettigheder, der skal tages hensyn til for så vidt angår de ikke-levende ressourcer (råstofområdet), er følgende:

- 1) ret til afgørende indflydelse på råstofområdet, navnlig på råstofpolitikens udformning og på udviklingstakten,
- 2) ret til at sikre imødegåelse af eventuelle skadelige påvirkninger af det fysiske og sociale miljø, således at Grønlands traditionelle erhverv, kultur og leveform beskyttes,
- 3) ret til udbytte af råstofvirksomhed med henblik på at skabe et økonomisk fundament for forbedring af levevilkårene også på længere sigt.

Ingen af disse rettigheder er absolutte i juridisk forstand og må endvidere ses i relation til den statsretlige ordening, der ønskes for riget og for befolkningen og som anerkendes af begge parter.

Til sikring af disse rettigheder og til sikring af rigsheden ses interesser er den foreslåede råstofordening baseret på følgende principper:

at Grønland og Danmark skal være ligestillede med hensyn til fastlæggelsen af retningslinierne for råstofudviklingen i Grønland samt vedtagelsen af de konkrete beslutninger, som er afgørende for udviklingens forløb (ligestillingsprincippet),

at der i konsekvens af ligestillingsprincippet bør etableres en fælles beslutningskompetence for rigsmyndighederne og hjemmestyret med hensyn til de væsentlige beslutninger på råstofområdet, således at såvel rigsmyndighederne som